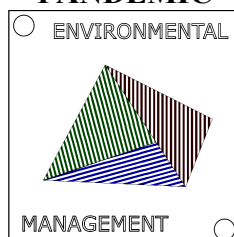



POTENCIONÁLNE HROZBY INFLÁCIE AKO NÁSLEDOK PANDÉMIE COVID-19


Samuel Janík¹ – Jaromíra Vaňová² – Miroslava Míkva³

POTENTIAL THREATS OF INFLATION AS A RESULT OF THE COVID-19 PANDEMIC



¹ Slovenská technická univerzita Bratislava, Materiálovotechnologická fakulta so sídlom v Trnave, Ústav priemyselného inžinierstva a manažmentu, J. Bottu 25, 917 24 Trnava, Slovenská republika ✉ Email: xjaniks@is.stuba.sk

¹ Slovenská technická univerzita Bratislava, Materiálovotechnologická fakulta so sídlom v Trnave, Ústav priemyselného inžinierstva a manažmentu, J. Bottu 25, 917 24 Trnava, Slovenská republika ✉ Email: jaromira.vanova@stuba.sk  ORCID iD: 0000-0002-1901-2189

¹ Slovenská technická univerzita Bratislava, Materiálovotechnologická fakulta so sídlom v Trnave, Ústav priemyselného inžinierstva a manažmentu, J. Bottu 25, 917 24 Trnava, Slovenská republika ✉ Email: miroslava.mlkva@stuba.sk  ORCID iD: 0000-0002-5769-7932



Competing interests : The author declare no competing interests.



Publisher's Note: Slovak Society for Environment stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations. Copyright: © 2021 by the authors.



This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

This license allows reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, so long as attribution is given to the creator. The license allows for commercial use.



Review text in the conference proceeding: Contributions published in proceedings were reviewed by members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.

JEL CLASSIFICATION

E65: Studies of Particular Policy Episodes

E66: General Outlook and Conditions

G14: Information and Market Efficiency; Event Studies

G18: Government Policy and Regulation

ABSTRAKT

Primárnym cieľom predkladanej štúdie je analyzovať históriu inflácie a identifikovať potenciálnu infláciu ako následok pandémie COVID-19. Sekundárnym cieľom je vymedzenie základných teoretických znalostí o inflácii. Na dosiahnutie tohto cieľa bol využitý výber vhodnej odbornej literatúry a štúdium danej odbornej literatúry. Štúdia je rozdelená do dvoch kapitol. Prvá kapitola obsahuje teoretické vymedzenie pojmov, ktoré súvisia s infláciou a taktiež ďalšie skúmanie danej problematiky. Druhá kapitola podrobne analyzuje hrozby inflácie v roku 2021 v dôsledku stále prebiehajúcej pandémie COVID-19.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: inflácia, cenové indexy, ekonomické dôsledky

ABSTRACT

The primary goal of the study is to analyze the history of inflation and identify potential inflation as a result of the COVID-19 pandemic. The secondary goal is to define basic theoretical knowledge about

inflation. To achieve this goal, the selection of appropriate professional literature and the study of the given professional literature was used. The study is divided into two chapters. The first chapter contains a theoretical definition of terms related to inflation, as well as a further examination of the issue. The second chapter analyzes in detail the threats of inflation in 2021 due to the ongoing pandemic of COVID-19.

KEYWORDS: *inflation, price indices, economic consequences*

ÚVOD

Ceny výrobkov, tovarov a služieb sa neustále menia, pričom peniaze vplyvom času strácajú na svojej kúpnej sile. S infláciou sa každý z nás stretáva denne. Väčšina ľudí berie infláciu len ako negatívny jav, ktorý v ekonomike spôsobuje znehodnotenie peňazí. Vďaka tejto skutočnosti si môžu dovoliť menej, resp. veci nakupujú za vyššie ceny. V súčasnosti na svete vládnu obavy z potencionálnej inflácie ako následku podpory ekonomiky zo strany štátu pre nečakané ochromenie pre stále pretrvávajúcu pandémiu. Myslíme si, že nie je objektívne a korektné zastaviť iba pri tomto pohľade a nepoznať širší význam inflácie.

Cieľom štúdie je vzhľadom na danú tému analyzovať infláciu z historického hľadiska a zároveň analyzovať súčasný vývoj ekonomiky v spojení s infláciou ako následku pandémie COVID-19.

1 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH TEORETICKÝCH POJMOV

V prvej kapitole sa zamierame na definovanie inflácie, jej merania, členenia a príčiny vzniku. Pre komplexné spracovanie riešenej problematiky je nevyhnutné presné zadefinovanie a pochopenie inflácie a jej histórie, aby sme dokázali predikovať jej potencionálne následky v budúcnosti.

Inflácia je považovaná za jeden z najhorších makroekonomických problémov ekonomiky. Bola známa už v časoch, keď sa proces výmeny začal realizovať prostredníctvom papierových peňazí. Termín inflácia sa napriek tomu zaužíval v širšom ponímaní až v 20. storočí. Ako ekonomický pojem je známy z druhej polovice 19. storočia, označoval proces nafukovania obehu financií[12].

Soukupa kol. (2018) hovoria o inflácii ako o chorobe, ktorá je nebezpečná a v niektorých prípadoch smrteľná. Pokiaľ nie je táto choroba identifikovaná včas, môže zničiť spoločnosť[22].

1.1 DEFINOVANIE INFLÁCIE A SÚVISIACICH POJMOV

Inflácia predstavuje proces, ktorý sa prejaví pri mikroekonomickej a makroekonomickej nerovnováhe v rámci peňažnej sféry a rovnako aj sféry reálnej ekonomiky. Následky inflácie je možné pozorovať na dlhodobom náraste celkovej úrovne cien tovarov a služieb. Pre spotrebiteľa to znamená, že za rovnakú peňažnú jednotku si môžu kúpiť menšie množstvo tovarov a služieb. Inflácia spôsobuje trvalé znižovanie kúpnej sily peňažných jednotiek[12].

Ekonomická teória definuje infláciu ako ekonomický jav, počas ktorého dochádza k dlhotrvajúcemu nárastu celkovej cenovej hladiny, alebo zodpovedajúcemu zníženiu kúpnej sily peňažnej jednotky v čase. V ekonomických celkoch sa ceny jednotlivých tovarov a služieb môžu meniť, ale to neznamená, že sa výlučne jedná o infláciu. Proces inflácie je dynamický, jednorazové zvýšenie hladiny cien nie je infláciou. Inflácia je teda rastom celkovej cenovej hladiny a nie jednotlivých cien[17].

Ak celková cenová hladina poklesla, hovoríme o **deflácií**. Opakom inflácie je teda deflácia, ktorá vzniká, ak celková cenová hladina klesá. Deflácia z dlhodobého hľadiska môže zapríčiniť vážnejšie problémy ako inflácia. Preto je dôležité si uvedomiť, že cena je zároveň nákladom aj príjmom. Tí, ktorí nakupujú pozitívne privítajú pokles cien, lenže tí, čo predávajú, musia ponúkať svoje výrobky a služby za nižšie ceny ako pôvodne[16].

Deflácia na základe tvrdení Hannicha (2008) sa stáva aktívnou po neúspešnej dezinflácii[13]. Deflácia zobrazuje pokles hladiny cien z dlhodobého časového hľadiska predstavujúci nezáujem spotrebiteľov a domácností o nákup tovarov a služieb z dôvodu predpokladu ich znižovania.

Iný pojem, ktorý sa v praxi tiež často vyskytuje, je **dezinflácia**, ktorá predstavuje pokles miery inflácie. Dezinflácia vedie k snahe o zamedzenie pokračovania vplyvov vyvolávajúcich infláciu, pričom hovoríme o vplyvoch vzťahujúcich sa k rastu kúpnej sily ekonomických subjektov [23].

Slovo stagflácia sa skladá z dvoch ekonomických javov, ktoré sa až do sedemdesiatych rokov 20. storočia neprejavili ako vzájomne pôsobiace. Ide o pretrvávajúcu stagnáciu a rastúcu infláciu v ekonomike. Slovo stagnácia označuje dlhodobú recesiu v ekonomike a od ekonomickej depresie sa líši miernejšími následkami [5].

Podľa tvrdení Samsona (2004) ekonomika nie je schopná žiadnej veľkej činnosti proti stavu inflácie [20]. Stav neschopnosti sa nazýva **stagflácia**. Stagflácia podnecuje narastanie viacerých zložiek (mzdy, energie, suroviny, výrobné náklady a pod.). Existencia stagflácie vysvetľuje fakt znižovania produktu a súčasného nárastu inflácie, kedy je v tomto okamihu ekonomika neefektívna (stagnácia).

Inflačná medzera je makroekonomický koncept, ktorý meria rozdiel medzi súčasnou úrovňou reálneho hrubého domáceho produktu (HDP) a HDP, ktorý by existoval, keby ekonomika fungovala pri plnej zamestnanosti. Aby sa rozdiel mohol považovať za inflačný, musí byť súčasný skutočný HDP vyšší ako potenciálny HDP. Inflačná medzera existuje, keď dopyt po tovaroch a službách prevyšuje produkciu v dôsledku faktorov, ako sú vyššia úroveň celkovej zamestnanosti, zvýšené obchodné aktivity alebo zvýšené vládne výdavky. Inflačná medzera predstavuje bod v hospodárskom cykle, keď sa ekonomika rozširuje. Vzhľadom na vyšší počet finančných prostriedkov dostupných v ekonomike majú spotrebiteľia väčšiu tendenciu nakupovať tovary a služby. Keď sa zvýši dopyt po tovaroch a službách, ale výroba tento posun ešte nevykompenzovala, ceny sa zvýšia, aby sa obnovila rovnováha na trhu. Medzi politiky, ktoré môžu znížiť inflačnú medzeru, patrí zníženie vládnych výdavkov, zvýšenie daní, emisia dlhopisov a cenných papierov, zvýšenie úrokových sadzieb a zníženie prevodných platieb [13].

1.2 PRÍČINY VZNIKU INFLÁCIE

Infláciu v ekonomike môžu ovplyvňovať rôzne faktory. Inflácia je zvyčajne výsledkom zvýšenia výrobných nákladov alebo zvýšenia dopytu po výrobkoch a službách. Príčiny inflácie môžeme kategorizovať do dvoch hlavných kategórií:

- dopytová,
- nákladová.

K inflácii spôsobenej *dopytom* dochádza, keď zvýšenie dopytu po tovaroch a službách vedie výrobcov k zvyšovaniu cien s cieľom maximalizovať zisky. Inflácia dopytom môže byť taktiež stimulovaná zvýšením množstva peňazí v obehu ako následok tlačenia peňazí vyššou rýchlosťou, ako je tempo rastu ekonomiky alebo znížením úrokových sadzieb, čo umožňuje bankám požičiavať viac peňazí podnikom a spotrebiteľom. Inflácia, ktorá vychádza zo zvyšujúcich sa *nákladov*, je spôsobená zvyšovaním cien výrobcov, pretože ich náklady vzrástli. Inflácia časom ovplyvňuje každého, od bežných ľudí, podniky a akciové trhy [14].

Centrálne banky rozvinutých ekonomík vrátane Federálneho rezervného systému v USA monitorujú infláciu. FED a ECB má inflačný cieľ približne 2% a prispôbuje monetárnu politiku tak, aby bojovala proti inflácii, ak ceny rastú príliš vysoko alebo príliš rýchlo [6].

1.3 MERANIE INFLÁCIE A CENOVÉ INDEXY

Úroveň a prípadne zmeny inflácie môžeme sledovať pomocou cenových indexov. Cenové indexy zachytávajú vývoj všetkých cien v každom ekonomickom celku. Cenový index sa počíta ako vážený priemer individuálnych cien vybraného súboru, ktorý reprezentuje výrobky a služby v dvoch obdobiach, ktoré sú porovnávané. Váha každej ceny, služby alebo tovaru predstavuje hodnotu ekonomického významu danej služby alebo tovaru [23].

Najčastejšie používané cenové indexy pomocou ktorých môžeme merať infláciu sú:

- CPI – indexy spotrebiteľských cien,
- HICP – harmonizovaný index spotrebiteľských cien,
- PPI – index cien výrobcov,
- IPD – deflátor HDP[12].

Index CPI sa považuje za najviac rozšírený a najviac využívaný z pomedzi ostatných indexov. Využitím indexu CPI dokážeme vyjadriť vplyv zmeny cenovej hladiny tovarov a služieb na jednotlivé domácnosti. CPI index obsahuje výhradne iba tie tovary a služby, ktoré sú pre domácnosti typické (doprava, zdravie, odevy, potraviny, vzdelávanie atď.). Index CPI porovnáva náklady na nákup spomínaných tovarov a služieb v dvoch časových obdobiach. Jedno časové obdobie je rok, v ktorom meriame vývoj cenovej hladiny a bol v ňom uskutočnený nákup vybraného tovaru, služby. Druhé časové obdobie je východiskovým rokom, rok, ktorý sme definovali ako základný a uskutočnil sa v ňom nákup vybraného tovaru, služby (spotrebný kôš)[12].

Vzorec pre výpočet CPI:

$$CPI = \frac{\sum Q_0 \cdot P_1}{\sum Q_0 \cdot P_0} \times 100 \quad (1)$$

- Q_0 – spotrebný kôš,
- P_0 – ceny výrobkov, služieb v základnom období,
- P_1 – ceny výrobkov, služieb v bežnom období.

Index CPI je vyjadrený v percentách. Pokiaľ je hodnota indexu CPI vyššia ako 100% znamená to, že nastal vzrast cenovej hladiny a došlo k inflácii[15].

Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP) bol vytvorený s cieľom zabezpečiť porovnateľnosť indexov v členských krajinách Európskej únie. Index CPI sa líši od indexu HICP hlavne tým, že nezahŕňa ceny vzťahujúce sa na alkohol, tabak a tabakové výrobky. Index HICP neberie do úvahy zmeny nepriamych daní[17].

Index cien výrobcov PPI patrí k jedným z najstarších indexov na meranie inflácie. Momentálne je radený k menej využívaným indexom, no stále sa dá využiť v hospodárskej sfére. Pomocou indexu PPI je možné merať cenovú hladinu na úrovni výroby. Na rozdiel od indexu CPI, vybraný spotrebný kôš nezahŕňa spotrebné statky, ale produktívne statky (polotovary, materiály, energie atď.)[12].

Deflátor HDP, cenový index IPD je súhrnným implicitným cenovým indexom. Súhrnný preto, lebo odzrkadľuje zmenu cien všetkých tovarov a služieb, ktoré sú zahrnuté v HDP. Implicitný je preto, lebo zmenu cenovej hladiny odvodzujeme nepriamo, porovnaním nominálneho (vyjadrený v bežných cenách) a reálneho HDP (vyjadrený v cenách vzťahujúcich sa na základné obdobie), a nie priamo ako pri ostatných indexoch komparáciou jednotlivých cien. Využitím indexu IPD vieme zhodnotiť do akej miery došlo k inflačnému znehodnoteniu HDP v určitom roku[23].

Vzorec pre výpočet IPD:

$$IPD = \frac{HDP_n}{HDP_r} \times 100 = \frac{\sum p_t \cdot q_t}{\sum p_0 \cdot q_t} \times 100 \quad (2)$$

- HDP_n – nominálny HDP,
- HDP_r – reálny HDP,
- p_t – cena tovarov a služieb v bežnom období,
- p_0 – cena tovarov a služieb v základnom období,
- q_t – množstvo celkovej produkcie tovarov a služieb v bežnom období[17]

Miera inflácie

Cenové indexy vyjadrujú vývoj cenovej hladiny, nevyjadrujú ešte priamo mieru inflácie. Miera inflácie je ekvivalentom percentuálnej zmeny daného cenového indexu za určité obdobie, vystihuje mieru zmeny cenovej hladiny. Mieru inflácie teda vypočítame ako rozdiel vybraného cenového indexu bežného (daného) a základného (východiskového) obdobia, prípadne roka, delený vybraným cenovým indexom základného obdobia, a to následne vynásobíme x100[8].

Napríklad pri indexe CPI by všeobecný vzorec vyzeral nasledovne[15]:

$$\text{miera inflácie} = \frac{CPI_t - CPI_{t-1}}{CPI_{t-1}} \times 100 \quad (3)$$

- CPI_t – index CPI bežného, daného roka,
- CPI_{t-1} - index CPI základného, východiskového roka.

1.4 ČLENENIE INFLÁCIE

Infláciu je možné členiť z kvantitatívneho hľadiska, hľadiska očakávania, proporcionality, viditeľnosti a z hľadiska pôsobenia ekonomických a mimoekonomických faktorov.

Kvantitatívne hľadisko

- **Mierna inflácia** – prejavuje sa tempom nárastu cenovej hladiny menším ako 10%, ročné tempo rastu cenovej hladiny je jednociferné. Tempo nárastu ekonomiky je teda rýchlejšie ako tempo rastu cenovej hladiny[12].
- **Cválajúca inflácia** – je špecifická dvojciferným až trojciferným ročným tempom rastu cenovej hladiny. Cválajúca inflácia znižuje celkovú výkonnosť ekonomického systému, a preto nie je akceptovaná a je skôr vnímaná ako prejav nezdravého ekonomického vývoja[3].
- **Hyperinflácia**– inflácia, ktorá začína v mesiaci, keď sa cenová hladina zvýši minimálne o 50% a končí, keď klesne pod 50% a zostane v tomto rozmedzí minimálne 1 rok. Hyperinfláciu môžeme považovať za zriedkavý jav, ktorý ale vedie k úplnému rozpadu peňažného systému daného štátu[11].

Hľadisko očakávania

- Tancošová (2013) definuje **anticipovanú infláciu** ako infláciu, ktorá je charakteristická tým, že tempo jej rastu je rovnaké pre určitú dobu. Pri anticipovanej inflácii spoločnosti zvyšujú ceny produktov tempom, ktoré zodpovedá súčasnej miere inflácie. Firmy vychádzajú z budúceho vývoja inflácie a tieto očakávania zahrnú do budúcich cien a miezd[23].
- **Neanticipovaná inflácia** nastáva, keď ekonomické subjekty neočakávajú, nárast cenovej hladiny. Prispôbiť sa neanticipovanej inflácii nie je možné bez dostatočného časového odstupu. Prejavuje sa cenovými šokmi, spôsobujúcimi nárast cenovej hladiny zo dňa na deň [17].

Hľadisko proporcionality

- **Proporcionálna inflácia** by nastala iba v prípade keby nastal absolútny nárast cenovej hladiny rôznych tovarov a služieb pričom ich vzájomný pomer cien by ostal nezmenený. Takáto inflácia je v ekonomike zriedkavá a nemala by žiadny reálny dopad na vývoj ekonomiky, ekonomické veličiny by boli vyjadrené vo vyšších cifrách.
- **Neporcionálna inflácia** - v reálnej ekonomike nastáva vo väčšine pravý opak, vzrast cenovej hladiny všetkých tovarov a služieb a jeho tempo je odlišné[3].

Hľadisko viditeľnosti

- **Otvorená inflácia** – známa taktiež ako zjavná inflácia. Nastáva, ak neexistuje žiadna kontrola nad rastúcimi cenami. Je to ekonomický stav, kedy dochádza k viditeľnému nárastu cien tovarov a služieb [17].
- **Potlačená inflácia** – je postupom zo štádia otvorenej inflácie a k prechodu do potlačenej inflácie. Nastáva, keď nárast cenovej hladiny je umelo zablokovaný zákazom zvyšovania cien

zo strany štátu. Z dôvodu prevahy dopytu nad ponukou sa štát prikláňa k takémuto zásahu [15].

- **Skrytá inflácia** – jedná sa o nárast cien rôznych tovarov a služieb, pričom cenové indexy nedokážu tento nárast zachytiť. Vyskytuje sa, keď je zle nastavený spotrebný kôš, zmena štruktúry produkcie smerom k cenovo výhodnejším produktom a zhoršenie kvality výrobkov bez zmeny ceny [22].

Hľadisko pôsobenia ekonomických a mikroekonomických faktorov

- **Importovaná inflácia** – nastáva v prípade, keď dochádza k prelievaniu inflácie medzi krajinami, a to napríklad v dôsledku zvyšovania cien rôznych medziproduktov, ktoré prinútiť ekonomiku zvýšiť náklady na výrobu a vďaka tomu sa navýši aj cena finálneho produktu.
- **Zmiešaná inflácia** – takáto inflácia skúma, ako budú reagovať zmeny cien a miezd na agregátny dopyt a ponuku [15].

1.5 DÔSLEDKY INFLÁCIE

Vznik inflácie so sebou nesie pre ekonomiku aj spoločnosť náklady, ktoré sú z drvivej väčšiny nepriaznivé a priamo súvisia s dôsledkami inflácie. O význame dosahu inflácie a výšky nákladov okrem kvantitatívneho hľadiska rozhodujú aj možné očakávania inflácie, proporcionalita tempa rastu inflácie [23].

	<i>Proporcionálna inflácia</i>	<i>Neporcionálna inflácia</i>
<i>Anticipovaná inflácia</i>	Inflácia nespôsobuje náklady	Strata efektívnosti
<i>Neanticipovaná inflácia</i>	Znovurozdelenie dôchodkov a bohatstva obyvateľstva	Strata efektívnosti, znovurozdelenie dôchodkov a bohatstva obyvateľstva

Obr. 1 - Náklady inflácie [21]

Podľa Samuelsona (1992) inflácia, ktorá ma proporcionálne tempo rastu a zároveň jej priebeh je očakávaný, má na ekonomiku najmenej významný vplyv [21]. Takáto inflácia má prevažne mierny charakter a nevytvára náklady. Za to inflácie, ktoré sú neočakávané a neporcionálne, spôsobujú najzávažnejšie dôsledky na funkčnosť ekonomiky a spoločnosti ako celku. Ekonomika stráca svoju efektívnosť a súčasne dochádza k znovurozdeleniu dôchodkov medzi obyvateľstvom. Táto situácia je typická pre cválajúce inflácie a hyperinflácie. Obrázok 1 taktiež vypovedá aj o ďalších možných variantov inflácie.

Jeden z dôsledkov, ktorý prináša inflácia, je prerozdelenie dôchodkov medzi jednotlivými skupinami obyvateľstva a celková zmena dôchodkového rozdelenia. Má to predovšetkým dopad na tých, ktorí poberajú fixné dôchodky a mzdy. Kúpna sila miezd a dôchodkov má vtedy klesajúci charakter. Pri prerozdelení dôchodkov inflácia zasiahne držiteľov peňazí a veriteľov. Naopak sú zvýhodnení majitelia statkov a dlžníci [23]. Inflácia pokutuje sporenie a podporuje vytváranie dlhu, pretože každé množstvo požičaných peňazí bude splatené peniazmi s nižšou kúpnu silou [6].

Inflácia je spätá s peniazmi a ich pohybmi, ktoré sa týkajú tovarov a služieb, na ktoré spotrebitelia a domácnosti vynakladajú svoje úspory. Peniaze a ich toky ovplyvňujú celkovú ekonomiku každej krajiny (všetky odvetvia) a zabezpečujú snahu o dosahovanie rovnovážneho stavu v jej priestore, ktorého nadobudnutie je žiaduce v každom štáte. Jej vplyvy je možné sledovať vo viacerých oblastiach:

- **Cenová deformácia** – spôsobujúca cenové zmeny v súvislosti s dlhodobými zmluvami, kedy najväčším prínosom pre dlžníkov vo vzťahu k veriteľom sa stáva práve vysoká miera inflácie znižujúca ich záväzky voči nim.

- **Sociálne hľadisko** – v prípade existencie vysokej miery inflácie, sa to najviac dotýka práve sociálne znevýhodnených, ktorých nízke mzdy (dôchodky) sa dostávajú na ešte nižšiu úroveň.
- **Rovnovážny stav medzi ekonomikou a infláciou** – vyskytujúca sa inflácia pôsobí práve na spotrebu, čo zapríčiňuje vynakladanie veľkých častí úspor (dôchodkov) spotrebiteľmi, domácnosťami na predmety základnej spotreby potrebnej pre život (potraviny) zamedzujúce vynakladanie ďalších vyšších výdavkov na iné položky. Vyššie % inflácie výrazne zasahuje aj do dovozu a vývozu krajiny, kedy ak je inflácia vysoká, krajina je nútená dovážať vo väčšej miere z iných krajín. To spôsobuje, že vzťah medzi ponukou a dopytom sa nakláňa práve na stranu ponuky, čo v prípade vysokej, prevažujúcej ponuky zo strany zahraničia pôsobí ako stimul pre spomalenie ekonomického rastu štátu.
- **Inflácie a úspory** – ak spotrebiteľia a domácnosti majú vo vlastníctve majetok, infláciu pociťujú pozitívne (zvyšovanie hodnoty majetku). Naopak vo veľkej miere to ovplyvňuje zmluvný vzťah medzi veriteľom a dlžníkom, kedy zvýhodňuje práve dlžníka (jeho dlh je mierou inflácie znižovaný).
- **Ekonomický rast** – spomaľovanie výrobných procesov a samotnej výroby je zapríčinené rýchlo vzrastajúcou mierou inflácie odrážajúcou sa v rýchlosti rastu ekonomiky.
- **Export a import** – pri rýchlejšom zvyšovaní cien jednej krajiny vo vzťahu k vývoju cien druhej krajiny pri vyššej hladine cien v tuzemsku je vývoz z danej krajiny nevýhodný a neustále sa znižujúci v dôsledku zvyšujúceho sa dovozu. Moment vyššej ponuky ako je dopyt priamo vedie k nerovnováhe ekonomiky v priestore krajiny.

Dôsledkom inflácie narastá sociálne napätie a klesá životná úroveň obyvateľstva, ktorá zasiahne najmä najchudobnejšie vrstvy občanov. Tieto sociálne vrstvy majú tendenciu sa snažiť a následne presadiť zvýšenie reálnej hodnoty miezd a dôchodkov, čo len napomáha k ďalšiemu inflačnému procesu[3].

V ekonomike počas obdobia inflácie rastie neistota, čo negatívne vplyva na naše investície a úspory. Je to poväčšine spôsobené tým, že ľudia majú tendenciu vtedy svoje finančné zdroje radšej viazať do dlhodobých statkov, ktoré sú viac schopné si udržať svoju reálnu hodnotu i v čas inflácie. Dá sa povedať, že v čase inflácie sklon k úsporám klesá[8].

Čo sa týka investícií, tak inflácia vyvoláva špekulatívne investície v podobe nákupov nehnuteľností, predmetov z drahých kovov alebo umeleckých diel. Takéto špekulácie značnou mierou narúšajú aj financovanie investičných projektov [23].

Inflácia môže mať pozitívny dopad na akciové trhy z dlhodobého hľadiska[25]. Menšia miera inflácie je znakom toho, že ekonomika funguje správne avšak vysoká miera inflácie môže donútiť centrálnu banku zvyšovať úrokové sadzby, ktoré spomaľujú ekonomiku a spôsobujú pokles hodnoty akcií[2].

1.6 ELIMINÁCIA A LIEČENIE INFLÁCIE

Záujmom každej krajiny v spolupráci s centrálnou bankou je, aby dosahovaná miera inflácie v danom štáte nebola nulová, pretože by to mohlo byť aktivačným faktorom, ktorého následkom by bola deflácia ekonomiky v krajine. Je dôležité aby inflácia dosahovala čo najstabilnejšiu a nekolísavú úroveň [24].

Eliminovanie vysokej miery inflácie v krajine je možné dosiahnuť prostredníctvom uskutočňovania protiinflačnej politiky – vychádzajúc z ekonomickej teórie. Základom tejto politiky sa stáva realizovanie činností, ktorých výsledky zabezpečujú zamedzenie výskytu a vzniku neželanej vysokej miery inflácie opierajúc sa o najsilnejšiu väzbu v spojení s peniazmi nachádzajúcimi sa v obehú. Sekundárnym cieľom sa stáva zamedzenie zvyšovania miery inflácie bez následného výskytu vyššej miery nezamestnanosti v ekonomike krajiny. Politika danej krajiny uskutočňovaná vládou je nápomocná hlavne v stránkach týkajúcich sa:

- **Fiškálneho deficitu** – v prípade ktorého je veľmi významné a žiadané znižovanie úrovne výdavkov štátu.

- **Reštrikcie úverov** – kedy centrálna banka má vysoko využitelnú právomoc týkajúcu sa podpisovania limitov pre komerčné banky, ovplyvňujúc týmto obmedzeniami ich nasledovný vývoj[24].

Štát má v rukách viaceré možnosti ovplyvňovania inflácie. Sú to napr. nástroje **fiškálnej politiky** (rozpočtovej, daňovej politiky) – týka sa vládnych výdajov a daní a je to priamy a pomerne rýchly spôsob stimulácie a tmenia vývoja hospodárstva. Zníženie vládnych výdajov znamená zníženie dopytu po tovare a službách. Zvýšenie daňového zaťaženia spôsobí zníženie príjmov spotrebiteľov, čo znamená pokles spotreby.

V spolupráci s centrálnou bankou možno využiť nástroje **menovej politiky**, ovplyvňovaním peňažnej ponuky sa ovplyvňuje makroekonomická situácia. Menovú politiku centrálna banka realizuje prostredníctvom čiastkových politík:

- **monetárnej politiky** - je určovanie množstva peňazí v obehu. Stabilita hospodárstva je často definovaná prostredníctvom peňažnej rovnováhy, pričom potreba množstva peňazí v obehu závisí hlavne od týchto faktorov:
 - ✓ vývoja ekonomického rastu (indikovaný je prírastkom hrubého domáceho produktu –HDP),
 - ✓ cenového vývoja (charakterizuje ho vývoj miery inflácie a vývoj v oblasti vonkajšieho ekonomických vzťahov, ktorý odráža najmä saldo platobnej bilancie),
 - ✓ rýchlosti obehu peňazí (ak sa znižuje rýchlosť, musí obiehať viac peňazí a naopak).
- **úverovej a úrokovej politiky**, – slúži na ovplyvňovanie ponuky a dopytu po peniazoch. Nedostatočnú ponuku peňazí na sekundárnom (medzibankovom) trhu môže centrálna banka podporiť poskytovaním úverov bankám. Zvyšovaním úrokovej sadzby môže obmedzovať dopyt po peniazoch, znižovanie úrokovej sadzby má opačný efekt.
- **devízovej politiky**- je orientovaná na vonkajšie ekonomické vzťahy. Jej cieľom je spravidla vonkajšia ekonomická rovnováha, ktorá sa prejavuje vo vyrovnanosti platobnej bilancie.

Liečenie inflácie

Na to aby sme dokázali „liečiť“ infláciu musíme poznať príčinu jej vzniku. Musíme teda vedieť, či ide o dopytovú alebo nákladovú infláciu, pretože spôsoby riešenia zvýšenej miery inflácie sa líšia na základe príčiny vzniku inflácie. Pokiaľ by príčiny inflácie neboli správne definované, tak protiinflačná politika krajiny by bola neefektívna[12].

V prípade **dopytovej inflácie**, ktorá vzniká na základe nedostatočného uspokojenia agregátneho dopytu (AD), by mali vládne kroky smerovať ku:

- zníženiu finančných prostriedkov (peňazí) v obehu,
- zníženiu výdavkov vlády,
- zvýšeniu úrokovej sadzby pri vkladoch v bankách,
- zvýšeniu daní[12].

Lisý a kol. (2016) definuje dve metódy, ktoré vedú k znižovaniu dopytovej inflácie:

- metóda „coldturkey“,
- **gradualistická** metóda[17].

Metóda „coldturkey“ je charakteristická dynamickým a viditeľne značným poklesom miery rastu AD, čo spôsobí náhle zníženie miery inflácie počas prvých rokov. Vláda túto metódu realizuje prostredníctvom rapídneho zvýšenie úrokových sadzieb centrálnou bankou, čo má zároveň za následok znižovanie cien tovarov, služieb a pokles objemu skutočného produktu pod úroveň potenciálneho produktu. Ekonomika sa následne dostáva do recesie (dočasný hospodársky pokles), ktorá síce je hlbšia, ale za to trvá kratšie obdobie. Miera inflácie sa vďaka tomu relatívne ustáli za krátku dobu na stálejšej a nižšej úrovni. Avšak nežiadúcim javom pri tejto metóde je vysoká nezamestnanosť.

Opakom je **gradualistická** metóda, ktorá je založená na postupnom znižovaní AD, čo spôsobí pomalé zníženie miery inflácie a skutočného produktu. Ekonomika sa tiež dostane do fázy recesie, lenže toto

obdobe potvrdáva omnoho dlhšiu dobu, keďže má miernejší charakter. Na druhej strane, pri miere nezamestnanosti nezaznamenáme tak výrazný pokles[17].

Ak sa jedná o **nákladovú infláciu**, je nevyhnutné zo strany vlády vyvolať podnet k investovaniu, stimulovať investície. Keďže sa vláda snaží zvyčajne nezasahovať bezohľadne do ekonomiky, tak sa väčšinou uchýľuje ku nie veľmi populárnemu kroku, a to ku zvýšeniu daní. Medzi ďalšie protiinflačné kroky, pre ktoré sa vláda môže rozhodnúť patrí:

- zníženie vládnych výdavkov, zníženie dotácií,
- regulácia rastu miezd,
- zvýšenie dlhopisov v obehu emitovaných vládou,
- stabilizácia menového kurzu,
- kontrola cien monopolov[12].

Výsledkom úspešnej „liečby“ inflácie, nezávisiac na jej type, je zníženie celkovej cenovej hladiny, prípadne spomalenie jej rastu. Tento stav nazývame **dezinfláciou**, ktorý značí zníženie miery inflácie, pri snahe o pozastavenie príčin jej vzniku[17].

2 POTENCIONÁLNA INFLÁCIA V ROKU 2021 A JEJ OBAVY V KONTEXTE S PANDÉMIOU COVID-19

V roku 2020 sa svetová ekonomika prakticky zastavila, keď sa vlády snažili dostať pod kontrolu šírenie koronavírusu (COVID-19), spotrebiteľské ceny prudko poklesli, čo bolo spôsobené rekordným poklesom cien energií v marci a apríli 2020. Ceny ropy sa odvtedy dostali na predpandemickú úroveň, čo znamená, že v nasledujúcich mesiacoch sa dá očakávať zvýšená miera inflácie[19].

2.1 HISTORICKÉ DOPADY PANDÉMIÍ NA EKONOMIKU

Z ekonomického hľadiska sa boj proti pandémie COVID-19 často porovnáva s vojnou - národné zdroje sa zmocnili v boji proti „neviditeľnému nepriateľovi“, čím sa úroveň vládneho dlhu zvýšila na celom svete. Pre finančné trhy je znepokojujúcim aspektom tejto analógie to, že následky veľkých vojen boli často spojené s rastúcou infláciou, vysokými výnosmi dlhopisov a finančnými poruchami[9].

Tab. 1 - Najväčšie vojny a pandémie z hľadiska úmrtnosti[9]

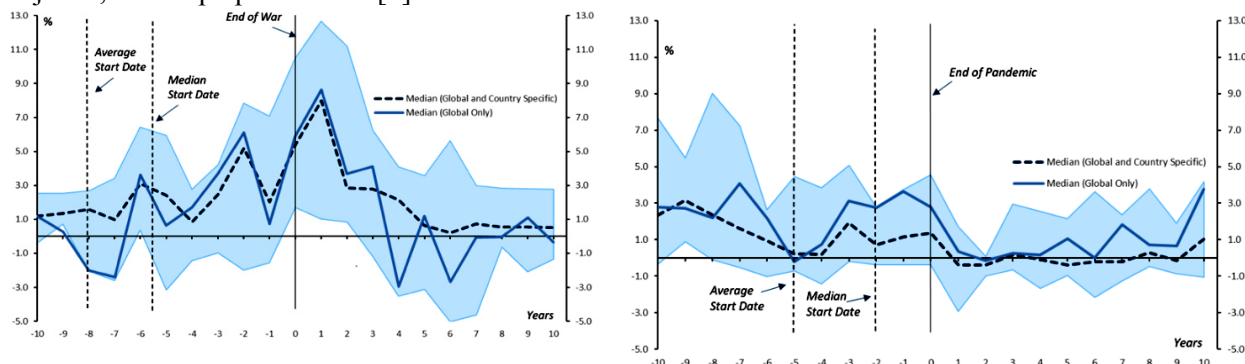
	Wars					Pandemics				
	Event	Years	Duration	Global	Fatalities*	Event	Years	Duration	Global	Fatalities*
1	World War 2	1939-1945	6	Y	150-250m	Black Death	1331-1353	22	Y	2-3bn
2	World War 1	1914-1918	4	Y	80-120m	Spanish Flu	1918-1920	2	Y	150-200m
3	Thirty Years War	1618-1647	29	Y	70-130m	Plague in Kingdom of Naples	1656-1658	2		15-16m
4	Napoleonic Wars	1803-1814	11	Y	35-45m	Encephalitis Lethargica Pandemic	1915-1926	11	Y	6-7m
5	Seven Years War	1755-1762	7	Y	10-12m	Third cholera pandemic	1848-1854	6	Y	6-7m
6	First English Civil War	1642-1646	4		6-8m	Plague in Spain	1596-1602	6		8-9m
7	Vietnam War	1963-1973	10		5-8m	Asian Flu	1957-1958	1	Y	4.5-5.5m
8	Korean War	1950-1953	3		4-8m	Russian Flu	1889-1890	1	Y	4-5m
9	American Civil War	1861-1864	3		4-6m	Italian plague	1629-1631	2		3-4m
10	Spanish Civil War	1936-1938	2		2-3m	Hong Kong Flu	1968-1969	1	Y	2m
11	Franco-Spanish War	1648-1658	10		2-3m	Great Plague of Sevilla	1647-1652	5		2m
12	Franco-Dutch War	1672-1677	5		2-3m	Great Plague of London	1665-1666	1		1-1.5m
		Avg. Duration	7.8				Avg. Duration	5.0		
		Med. Duration	5.5				Med. Duration	2.0		

T

abuľka 1 obsahuje vzorku 12 najväčších vojen a pandémie meraných úmrtiami, s výnimkou regionálnych vojen a pandémie ovplyvňujúcich regióny kde neboli k dispozícii potrebné údaje. Pri zohľadnení úmrtí v porovnaní so súčasťou globálnou populáciou je hraničným bodom na zaradenie do vzorky približne 2 milióny úmrtí na vojny a približne 1 až 1,5 milióna úmrtí v dôsledku pandémie v porovnaní s odhadovaným počtom úmrtí na COVID-19 2,7 milióna úmrtí na celom svete[9].

Obrázok 2 znázorňuje správanie sa inflácie ako mediánu počas veľkých vojen. Inflácia typicky prudko vzrástla počas a najmä po ich skončení. Stredný medián inflácie vrcholil na úrovni 8% jeden rok po

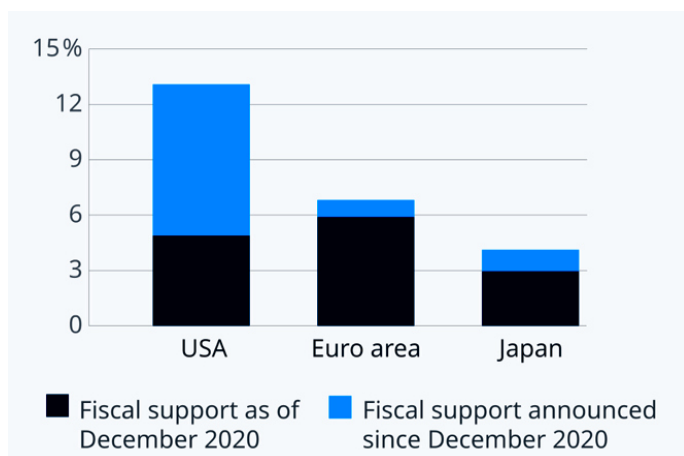
skončení vojny. Obrázok 2 zobrazuje rovnaké údaje o inflácii so zameraním na pandémie. Inflácia z historického hľadiska zostávala slabá počas pandémie a po skončení klesala a po roku sa začala kolísať okolo 0 po dobu 9 rokov. Inflácia z historického hľadiska zvyčajne prudko vzrástla po veľkých vojnách, ale nie po pandemiách[9].



Obr. 2 - Graf znázorňujúci infláciu počas vojen/pandémii[9]

2.2 POROVNANIE OBÁV Z INFLÁCIE V USA A EÚ

Obavy z inflácie sú v USA väčšie ako v Európe, pretože Washington vytlačil do ekonomiky oveľa viac nových dolárov ako Eurozóna (Obr.3). V súčasnosti sa však Americká ekonomika zotavuje rýchlejšim tempom, vďaka zrýchlenej rýchlosti očkovania. Na druhej strane Eurozóna s najväčšou pravdepodobnosťou upadla do recesie v prvom štvrtroku 2021 uprostred stále zúriacej pandémie a pomalému očkovaniu proti vírusu COVID-19. „Americká ekonomika nielenže prijíma na konci oveľa väčšiu dávku stimulov ako Eurozóna, ale má aj menší priestor na absorpciu týchto stimulov bez vytvárania inflačných tlakov“ uviedol N. Shearing, hlavný ekonóm spoločnosti CapitalEconomics[19].



Obr.3-Pomer podpory ekonomiky zo strany štátu [19]

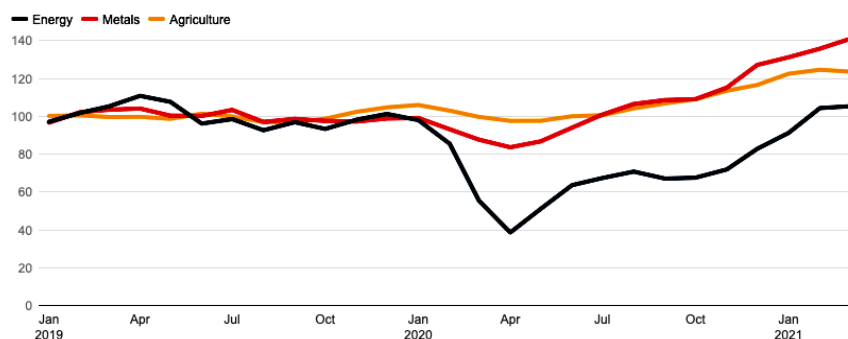
Federálny rezervný systém naznačil, že je pripravený tolerovať infláciu 2,5% a úrokové sadzby v najbližšej dobe nezvýši. To je v súlade s filozofiou FEDu zameraného na priemernú mieru inflácie v priebehu času 2%, čo znamená, že vyššia miera inflácie by neskôr kompenzovala iba nízke úrovne inflácie, ktoré sa dosiahli v poslednom čase[19].

„K trvalému rastu inflácie dochádza iba vtedy, ak to politici dovoľia. A ochota tvorcov politik v USA a Európe prijať infláciu je veľmi odlišná“ uviedol Shearing. Jedným z následkov pandémie môže byť v niektorých krajinách vyššia inflácia[26].

2.3 SÚČASNÁ SITUÁCIA

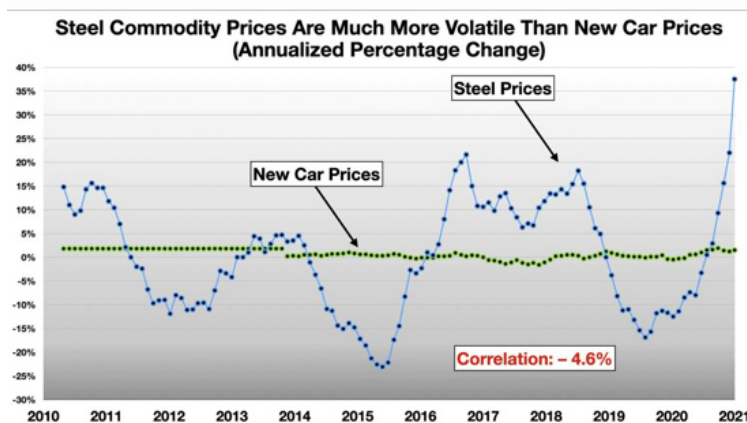
Keď pandémia pustošila krajinu po krajine a ekonomiky sa otriasli, bolispotrebitelia tí, ktorí nakupovali v panike. Dnes, v čase oživenia ekonomiky, sa spoločnosti zúriivo snažia vytvoriť si zásoby. Na svete je v súčasnosti na prvý pohľad nedostatok všetkého; meď, železná ruda, oceľ, kukurica, káva, pšenica, sója, polovodiče a plasty. „*Pomenujete to a máme toho nedostatok,*“ uviedol Tom Linebarger (2021), predseda predstavenstva a generálny riaditeľ výrobcu motorov a generátorov CumminsInc. Klienti sa snažia dostať všetko, čo môžu, pretože vidia vysoký dopyt[18].

V prvom štvrtroku vzrástli takmer všetky ceny komodít a väčšina je teraz nad úrovňou pred pandémiou. Zisky boli spôsobené oživením globálnej ekonomickej aktivity, ako aj niektorými špecifickými faktormi ponuky, najmä ropou, meďou a niektorými poľnohospodárskymi komoditami. Vývoj cien energie, kovov a poľnohospodárskych komodít je znázornený na Obrázku č.4[1] .



Obr. 4 - Vývoj cien komodít [1]

Na prvý pohľad môžu ceny komodít vyzerat' alarmujúco. Média sú v pohotovosti a obavy z inflácie v súčasnosti dominujú na titulných správach novín. Ceny komodít a spotrebiteľská inflácia sú avšak odlišné a myšlienka, že zvyšovanie cien komodít spôsobí zvýšenie spotrebiteľských cien nie je správna. Ceny základných komodít už nemajú výrazný vplyv na **dlhodobú** infláciu. V skutočnosti bola korelácia hlavných cien komodít a inflácie spotrebiteľských cien negatívna za posledných 10 rokov. Údaje o spotrebiteľskej inflácii vychádzajú z cien, ktoré zákazníci platia za veci, ktoré bežne nakupujú priamo. Spotrebiteľia nekupujú komodity priamo ale nakupujú výrobky, ktoré sú z komodít vyprodukované. Obrázok č.5 znázorňuje negatívnu koreláciu (-4,6%) medzi vývojom ceny ocele a vývojom ceny nového auta[10].



Obr. 5 - Porovnanie vývoja ceny nového auta s vývojom ceny ocele[10]

Pokiaľ sa to považuje za dočasné, môžu sa výrobné podniky rozhodnúť absorbovať niektoré alebo všetky zvýšenia cien komodít. Väčšina výrobcov robí všetko pre to, aby vyrovnala výkyvy cien komodít, absorbovala určité náklady v obdobiach zvyšovania cien a tešila sa zo zlepšenia marží počas pohybov smerom nadol, čím udržiava ceny svojich zákazníkov stabilnejšie. Výsledkom je, že ceny komodít sú oveľa volatilnejšie ako index spotrebiteľských cien (CPI)[10].

V súčasnosti existujú dva pohľady na infláciu, jeden je založený len na dočasnej inflácii a druhý pohľad hovorí o dlhodobej inflácii. Keď sme prešli prvou vlnou pandémie, inflácia klesla a ceny rástli menej. Teraz keď sa ekonomika začína znovu otvárať, zotavujeme sa z niektorých tých stratených zvýšení cien a môže ich byť ešte o niečo viac, pretože stále existujú určité pretrvávajúce úzke miesta kde stále dochádza k nárastu vírusu, ale aj tieto miesta by mohli byť do konca roka odstránené natoľko aby sa ekonomika vrátila do normálu. Predpoveď dlhodobej inflácie je založená na stimulačných balíčkoch, ktorými v roku 2021 a 2021 vlády podporili ekonomiku. Je pravdepodobné, že stimulačné balíčky zvýšia výdavky nad rámec možností, ktoré môže ekonomika udržateľne produkovať, čo je spôsob, ako dosiahnuť vyššiu infláciu[4].

Federálny rezervný systém USA ubezpečil trhy, že neočakáva, že by sa inflácia v nasledujúcich mesiacoch vymkla spod kontroly. Zdá sa, že obavy z vážnej inflácie poškodzujúcej globálnu ekonomiku dosiahli nebezpečnú úroveň, najmä preto, že nedávne údaje ministerstva práce ukázali, že americká inflácia stúpila o 4,2% za 12 mesiacov končiacich aprílom 2021 - čo je najvyššia hodnota od globálnej finančnej krízy v rokoch 2007 – 2009 no očakáva sa, že sa jedná len o dočasný výkyv a ponuka dobehne dopyt. V Eurozóne sa zdá, že počas zvyšku roka bude inflácia pod kontrolou a bude sa držať blízko svojho inflačného cieľa 2%[7].

ZÁVER

Každá vojna ako aj každá pandémia je iná a vlády by mali byť opatrné pri realizácii ďalších krokov proti zvýšenej inflácii a nezakladať svoje kroky čisto na historických dátach. Jedným zo znakov súčasnej pandémie, ktorý je svojou charakteristikou značne odlišný voči predchádzajúcim pandemiám je veľkosť podpory ekonomiky zo strany štátov. Avšak zároveň je možné tvrdiť, že nečakaný pokles dopytu si vyžiadal nečakanú reakciu zo strany vlády.

Preto nie je možné vylúčiť možnosť, že vyššia inflácia by mohla byť výsledkom politickej voľby tvárou v tvár zvýšenej úrovni dlhu. Vyššia inflácia môže dlžníkom vrátane vlády priniesť víťanú úľavu tým, že naruší skutočnú hodnotu ich záväzkov. Pri výbere možností znižovania dlhu prostredníctvom úsporných opatrení alebo inflácie je možné, že si tvorcovia politik môžu „zvoliť“ vyššiu infláciu, aby pomohli obmedziť potrebu zvyšovania daní alebo znižovania vládnych výdavkov. Takáto politika by si však vyžadovala spoluprácu centrálnych bánk na udržanie nízkych úrokových sadzieb, aj keď inflácia rastie. A vo svete nezávislých centrálnych bánk táto cesta k vyššej globálnej inflácii javí ako menej pravdepodobná ako počas minulých kríz.

Posledné alarmujúce zvýšenie cien komodít pravdepodobne neznamená trvalý rast inflácie. Spotrebiteľská ekonomika je jednoducho oveľa menej citlivá na ceny komodít ako kedysi.

Pod'akovanie [zaradenie príspevku] - Acknowledgments

Príspevok je súčasťou projektu VEGA č. 1/0721/20 „Identifikácia priorít udržateľného riadenia ľudských zdrojov s ohľadom na znevýhodnených zamestnancov v kontexte Industry 4.0“.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- [1] Baffes, J. N. (2021). *The Commodity Market Outlook in Eight Charts*. Dostupné na Internet: <https://blogs.worldbank.org/voices/commodity-markets-outlook-in-eight-charts>
- [2] Barron`s, (2021). *Inflation Is Running Hot. What It Means for the Stock Market*. Dostupné na Internet: <https://www.barrons.com/articles/inflation-is-running-hot-what-it-means-for-the-stock-market-51620823775>

- [3] Bartošová, V. B. (2006). *Všeobecná ekonomická teória*. Žilina: Edis, ISBN 80-8070-561-5.
- [4] Ben-Achour, S. S. (2021). *How will inflation move in post-COVID recovery?* Dostupné na Internet: <https://www.marketplace.org/2021/04/16/how-will-inflation-move-in-post-covid-recovery/>
- [5] Bishop, M. (2004). *Stagflation In Essential Economics*. Princeton: Bloomberg Press.
- [6] Boyle, M. J. (2021). *What Causes Inflation and Who Profits From It?* Dostupné na Internet: <https://www.investopedia.com/ask/answers/111314/what-causes-inflation-and-does-anyone-gain-it.asp>
- [7] Cox, J. (2021). *Inflation speeds up in April as consumer prices leap 4.2%, fastest since 2007*. Dostupné na Internet: <https://www.cnbc.com/2021/05/12/consumer-price-index-april-2021.html>
- [8] Čaplanová, A. M. (2014). *Inflácia, nezamestnanosť a ľudský kapitál z makroekonomického pohľadu*. Bratislava: Wolters Kluwer, s.r.o, ISBN 978-80-8168-024-3.
- [9] Daly, K. C. (2021). *Inflation in the aftermath of wars and pandemics*. Dostupné na Internet: <https://voxeu.org/article/inflation-aftermath-wars-and-pandemics>
- [10] George, C. (2021). *Commodity Price Increases Do Not Create Inflation*. Dostupné na Internet: <https://www.forbes.com/sites/georgecalhoun/2021/05/05/commodity-price-increases-do-not-create-inflation/?sh=af09a9c57cb8>
- [11] Gregová, E. (2008). *Ekonomická teória*. Žilina: Edis, ISBN 978-80-8070-890-0.
- [12] Gregová, E. (2017). *Makroekonómia*. Žilina: EDIS, ISBN 978-8-554-1403-4.
- [13] Hannich, G. (2008). *Deflace*. Praha: Earth Save, ISBN 80-228-166-3-9.
- [14] Javier, S. (2019). *What Causes Inflation?* Dostupné na Internet: <https://smartasset.com/investing/what-causes-inflation>
- [15] Jurečka, V. a. (2017). *Makroekonómie*. Praha: Grada Publishing, a.s., 368 s. ISBN 978-80-271-0251-8.
- [16] Lisý, J. a. (2005). *Ekonomía v novej ekonomike*. Bratislava: Iura Edition.
- [17] Lisý, J. a. (2016). *Ekonomía* (prvý. vyd.). Praha: Wolters Kluwer, ISBN 978-80-7552-275-7.
- [18] Murray, B. C. (2021). *The World Economy Is Suddenly Running Low on Everything*. Dostupné na Internet: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-05-17/inflation-rate-2021-and-shortages-companies-panic-buying-as-supplies-run-short>
- [19] Pandey, A. (2021). *Why Europe should not worry about COVID-fueled inflation*. Dostupné na Internet: <https://www.dw.com/en/why-europe-should-not-worry-about-covid-fueled-inflation/a-56927926>
- [20] Samson, Š. (2004). *Učenie Keynesa a súčasné ekonomické teórie*. Košice: Elfa, ISBN 80-89066-91-7.
- [21] Samuelson, P. A. (1992). *Ekonomía*. Bratislava: Bradlo, ISBN 80-7127-030-X.
- [22] Soukup, J. a kol. (2018). *Makroekonómie*. Praha: Management Press, ISBN 978-80-7261-537-7.
- [23] Táncošová, J. (2013). *Ekonomía*. Bratislava: IURA Edition, spol. s.r.o, ISBN 978-80-8078-598-7.
- [24] Uramová, M. a kol. (2010). *Makroekonómia*. Zvolen: Bratia Sabovci s.r.o., ISBN 978-80-557-0043-4.
- [25] Watts, W. (2021). *What does inflation mean for the stock market? It's supposed to be a positive but investors are spooked now*. Dostupné na Internet: <https://www.marketwatch.com/story/what-does-inflation-mean-for-the-stock-market-its-supposed-to-be-a-positive-but-investors-are-spooked-now-11620847028>
- [26] Willems, M. (2021). *As economies reopen, inflation fears return with a vengeance*. Dostupné na Internet: <https://www.cityam.com/evening-read-as-economies-reopen-inflation-fears-return-with-a-vengeance/>